Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 158 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 18-го ЛИПНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 18, 1980 No. 158 VOL. LXXXVII.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛОСЬ ТРАДИЦІЙНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ТПН

У „Бендшел" в Центральному Парку (зліва): Говард Лім, мол., С. Султан Мансур, Ал Д'Амато, д-р Іван Дочев, заступник губернатора Нюйоркського стейту Маріо Куомо; Марія Душник, майстер церемоній; Джан Кульґан, Михайло Шпонтак, Пітер Витенус і д-р Едвард Рубель.

Ню Йорк, Н.Й. (В.Д.) — В неділю, 13-го липня ц.р., відбулося — двадцять друге — традиційне відзначення Тижня Поневолених Націй у 21-у річницю ухвалення Резолюції про цей Тиждень, в якому українська громада Ню Йорку взяла численну участь.

О годині 10-ій ранку відбулося Богослуження в намірення поневолених націй у катедрі св. Патрика, яке відслужив о. Едвін О'Браєн. Численні представництва етнічних організацій взяли участь в Богослуженні, багато з них у національних строях і зі своїми національними прапорами.

Негайно по Богослуженні кілька сот учасників уформувалися у похід до „Бендшел" в Центральному Парку, де відбулася формальна програма відзначення цього традиційного святкування. В парадному поході українська група була на самому переді. Великим Маршалом паради був заступник губернатора Нюйоркського стейту Маріо Куомо, відомий з його виступу на відзначенні 22-го Січня цього року в Ню Йорку. Похід зорганізували американські католицькі ветерани під проводом А. Маннарі.

Програму в Центральному Парку, де зібралися сотні учасників, відкрито відспіванням американського національного гимну у виконанні сопрано Гелмі Мандсалю (Естонія), а „присягу льояльности" провів Джері Біянчі, колишній стейтових командир Американських католицьких ветеранів. Пастор Клінт Паджітт, парох Місії для Німецьких Моряків у Ню Йорку, виголосив вступну молитву.

Ряд промов про значення Тижня Поневолених Націй почав Горст Угліх, голова Комітету Поневолених Націй в Ню Йорку.

Марія Душник, віцепрезидент УНСоюзу та член Крайової Ради УККА, вела програму відзначення, представляючи промовців, як теж виконавців мистецьких виступів.

Відповідні промови виголосили д-р Іван Дочев, почесний голова Комітету Поволених Націй в Ню Йорку; віцегубернатор Маріо Куомо; д-р К. С. Донн, Китайська Республіка; Ал д'Амато, контролер Гемстеду, який також кандидує з Республіканської партії на сенатора Нюйоркського стейту; д-р Аскольд Лозинський, віцепрезидент УККА та референт Молодичих і Студентських Організацій УККА; С. Султан Мансур, голова Туркестан-

(Закінчення на стор. 3)

На „Новому Соколі" відбудеться „День Пластуна"

Норт Коллінс, Н.Й. (О. Бережницька). — В днях 19-го і 20-го липня на оселі „Новий Сокіл" відбудеться „День Пластуна", який проходитиме під кличем: „Вшануймо 65 річницю боїв УСС на Маківці, 30-річчя геройської смерти Головноого командира УПА ген. Тараса Чупринки та відзначмо 30-річчя пластових таборів на „Новому Соколі".

На ці святкування управа оселі та проводи таборів запрошують українське громадянство та пластунів. З нагоди ювілею пластових таборів на „Новому Соколі" видано пам'ятну відзначку, конверти та спортові сорочки із спеціяльною відзначкою, проєкт якої виготовив пл.сен. Маріян Борачок, який 30 років тому був реалізатором придбання цієї оселі.

Найстарша і перша пластова оселя в ЗСА „Новий Сокіл" у Норт Коллінс розпочала 5-го липня тридцяті з черги пластові табори. Перші табори на цій оселі відбулися 1951 року, на відкритті їх був присутній Начальний Пластун сл.п. Сірий Лев, який у великій мірі був ініціятором думки придбання цієї пластової оселі. В цьому році на „Новому Соколі" відбувається чотири пластові табори, а саме:

Табір новачок „Ми юні, мов квітки" — комендантка пл.сен. Тамара Денисенко, Бурх; бунчужна ст.пл. Ліда Цьолко; писар ст.пл. Даруся Пакуш; та шість сестричок — членів булави. Стан табору 29 новачок.

Табір новаків „Лицарі України" — комендантка пл.сен. Надя Кулинич, Бурх; бунчужний ст.пл. Леонід Герець; писар ст.пл. Богданка Роздольська. Стан булави — п'ять. Число учасників — 44.

Табір юначок „На крилах надії" — коменданткою перший тиждень табору була ст.пл. Христя Олексин, а два тижні — пл.сен. Аля Мосійчук. Бунчужна табору ст.пл. Ліда Ґвозда; писар ст.пл. Іка Дацишин; керівник виховної дії ст.пл. Наталка Шпічка; ст.пл. Леся Гурська — булавна. Стан учасниць —53.

Табір юнаків „Брама героїв" — комендант ст.пл. Андрій Пришляк, бунчужний ст.пл. Андрій Стасюк, писар ст.пл. Марко Пілецький, ст.пл. Роман Поліщук і ст.пл. Михайло Головатий — булавні. Учасників — 48.

Капеляни цьогорічних таборів — о. митрат Павло Івахів і о. Богдан Сеньцьо. Таборовий лікар д-р Олександра Правак, медсестра пл.сен. Люда Коритко. Керівники таборової канцелярії пл.сен. Слава Шишка, Бурх. Таборову Кухню очолює Анна Макух.

Спортовими референтами є ст. пл. Ліда Ґвозда і ст.пл. Михайло Головатий, а за басейн, заняття в ньому і безпеку відповіджє ст.пл. Юрій Грещичин. Обов'язки адміністратора виконує голова ОТК „Новий Сокіл" пл.сен. Маріян Стасюк.

Політичні справи домінують на конференції жінок

Копенгаген, Данія. — Не зважаючи на первісну заяву голови президії Світової конференції жінок в Копенгаґені, яка, як відома, розпочалася в тому місті в понеділок, 14-го липня ц.р., політичні справи все одно домінують, бо, як заявила одна з делеґаток, жіноцтво не може втекти від тих пекучих проблем, які ще треба розв'язати, щоб запевнити мир у свті".

Політичні справи виникли особливо у вівторок, 15-го липня під час виступу Їган ель Садат, дружини президента Єгипту і голови єгипетської делеґації, яка, промовляючи до понад 1,000 делегаток із 100 країн світу, висловила турботу про палестинських жінок і вказала на великі політичні й економічні досягнення в Єгипті від часу революції в 1952 році та на значну поправу положення жінки в її країні.

Під час промови Їган Садат палестинська делеґація жінок покинула залю нарад, протистуючи таким чином проти теперішньої політики єгипетського уряду, а зокрема президента Садата і його мирних переговорів з Ізраїлем. Садат при тому засудила ізраїльську окупацію арабських земель і вимагала негайного виведення ізраїльських військ з цих територій. Крім палестинської, також інші арабські делеґації покинули демонстративно залю нарад.

Сара Веддінгтон, заступник голови призидії і член американської делеґації, заявила, що ЗСА не можуть підписати декларацію Об'єднаних Націй проти дискримінації жінок у всіх ділянках життя, аж до часу, як 38 стейтів ЗСА не апробують додатку до Конституції про рівні права для чоловіків і жінок. На окремій зустрічі з іранськими жінками колишня конгресменка з Ню Йорку Белла Абцуґ апелювала в користь звільнення американських закладників в Теграні, натомість іранські жінки запитували Абцуґ чому американки не вимагають від президента Джіммі Картера видачі Іранові на суд колишнього шаха Мохаммеда Рези Паглеві.

В Ірані викрито нову змову

Тегран, Іран. — Внутрішній розклад у Ірані, брак нормального державного правління, бо дотепер ще ні президент Бані-Садр, хоч до того він покликаний, ні парлямент не спромоглися номінувати прем'єра, а найважніше не завжди раціональна постава аятолли Хомейні сприяють щораз численнішим заговорам. Останньо викрито заговір, у якому брали участь двох ґенералів, недавніх командирів різних частин збройних сил Ірану.

Голова Ісламського революційного трибуналу аятолла Гоятоліслям Рейшахрі подав прізвища обидвох генералів, потвердив, що їх революційні органи допитують та що на допитах вони потвердили свою приналежність до заговору, вияснили свою ролю в ньому. Арештовані генерали це колишній командир летунства генерал Саїд Мехдіюн та колишній командир полевої жандармерії генерал Ахмад Мохакекі. Обидва арештовані подали, що вони були у зв'язку з колишнім прем'єром Шапуром Бахтіяром, який перебуває в Західній Европі після втечі з Ірану після повороту Хомейні.

Згідно з інформаціями аятолли Рейшахрі, заговір, очолений обидвома генералами, прибрав широкі розміри. Досі арештовано біля 600 людей. В часі арештів мали місце збройні зудари, у висліді яких загинуло біля 10 осіб. Обидва генерали були намічені на важливі пости після переведення перевороту. Генерал Могакекі мав перебрати команду летунства, якому в перевороті пляновано головну ролю, а генерал Мехдіюн мав стати командиром усіх збройних сил Ірану.

Суд над арештованими відбудеться після закінчення слідства та відбуватиметься при закритих дверях. Офіційні іранські чинники та преса подають суперечні інформації про число і прізвища арештованих, про збройний спротив декого з тих, що їх поліційні органи й ісламські охоронники пробували арештувати, про методи слідства та про дотеперішні зізнання.

Дальші інформації з Теграну говорять про нові арешти, які поширилися на різні міста. Іран замкнув свої границі і не випускає нікого поза кордон на протязі найближчих 48 годин.

Офіційна пропаганда намагається пов'язати заговірників з Вашінґтоном, Іраком і Ізраїлем. Нелогічність і неможливість такого пов'язання зовсім не стримує ісламських пропаґаторів перед його поширюванням.

В Америці

ПОНАД 25 ВІДСОТКІВ НАСЕЛЕННЯ ЗСА слідкувало на телевізії за перебігом республіканської Конвенції в Детройті в першому дні. Це число значно збільшилось пізніше. У вечірніх годинах за перебігом Конвенції слідкує аж 75 відсотків. Всі інші, які не зацікавлені Конвенцією, переключились на три інші незалежні станції, які інформують про наради Конвенції тільки під час звичайних передач новинок.

У ДЕТРОЙТІ, на Конвенції Республіканської партії, провідні республіканці, між ними також колишній державний секретар Генрі Кіссінджер, продовжують критикувати Уряд президента Картера, зокрема за його кволу реакцію на інфляцію і рецесію та занедбання оборонних спроможностей Америки. Конґресмен Джон Роджерс з Арізони, лідер республіканської меншости в Конґресі заявив, що президент Картер політично використовував американських закладників в Ірані. Раніше про ці справи говорив на Конвенції колишній президент Джералд Форд.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА НЕЗАДОВОЛЕННЯ ФАРМЕРІВ ембарґом вивозу пшениці до СССР, президент Картер правдоподібно отримає голоси фармерів у виборах, — заявив Роберт В. Делано, голова Федерації фармерів у Люізіяні. Все, що Картер тепер потребує, це підвищити дещо ціни на фармерські вироби і фармери будуть з цього задоволені. Дві речі повинен зробити Президент, щоб заспокоїти хвилю невдоволення серед фармерів: знести ембарґо на продаж пшениці для СССР і допомогти фармерам позбутися 130 мільйонів тонн сої і продати її чи подарувати африканським країнам, як продукт на олину, — твердить Делано.

РЕСПУБЛІКАНЦІ НАЙМЕНУВАЛИ Р. РЕҐЕНА І ДЖ. БУША

Роналд Реґен

Джордж Буш

Детройт, Міч. — Згідно з передбачуваннями, конвенція Республіканської партії в Детройті однодушно обрала колишнього губернатора стейту Каліфорнія, Рональда Реґена, на кандидата в цьогорічних виборах на пост президента ЗСА. Номінацію губернатора Реґена учасники конвенції прийняли з найбільшим ентузіязмом, а зокрема праве крило партії.

На пост віцепрезидента кандидатом запропонував Реґен свого недавнього головного суперника у правиборах, Джорджа Буша, а не колишнього президента Джералда Форда, бо останній не погодився кандидувати без особливих майбутніх прероґатив. Номінацію Буша на кандидата на віцепрезидента делеґати прийняли гучними окликами.

Прийняттям платформи й номінацією кандидатів на пост президента і віцепрезидента конвенція Республіканської партії виконала своє головне завдання.

Прийняття платформи перейшло надсподівано гладко, не зважаючи на її виїнятково консервативний зміст. Загально підкреслюють, що теперішня республіканська плятформа в багатьох випадках нагадує плятформу з 1964 р., коли кандидатом на президента обрано сенатора Беррі Ґолдвотера. Хоч проти тієї плятформи були чималі застереження з боку ліберальних кіл партії, рішуча постава Реґена проти будьяких змін у запропонованому комісією тексті виключила можливість змін.

Особа номіната на кандидата на пост віцепрезидента до останнього моменту була невідома, бо йшли інтенсивні переговори з колишнім президентом Фордом, щоб він погодився кандидувати на той пост. Хоч Форд, як виявляється тепер, засадничо не відмовлявся від цього, але передумови, які ставив він Реґенові, не були сприятливі для останнього.

З перебігу конвенції, з численних виступів різних делеґатів, зі заяв керівних чинників Республіканської партії ясне, що виборча кампанія буде гостра.

У світі

БОРОТЬБА ЗА НОВУ КОНСТИТУЦІЮ в Канаді прибрала на інтенсивності, хоч покищо йдеться тільки про преамбулю до конститутції. Одначе фраза, яку пропонує прем'єр Трудо — „ми — нарід Канади", викликала величезний спротив серед значної частини квебекських французів. Навіть частина федералістів, тобто ті, які є проти сепарації Квебеку від Канади, обстоюють, що в конституції мусить бути підкреслений факт існування двох різних національних груп — англійської і французької — в одній Канаді. Трудо погоджується на підкреслення цього моменту, щоб „визнати виразно існування головних мовних і культурних спільнот". Одначе ні формула Трудо, ні його противників не задовольняє представників національних меншостей, які творять значну частину Канади і вклад яких у її творчість є великий і вагомий.

ЄГИПЕТСЬКО-ІЗРАЇЛЬСЬКІ РОЗМОВИ в справі автономії для палестинських арабів посуваються вперед „як по груді". Насамперед їх кількакратно скликувано і відкликувано, а тепер керівники делеґацій, єгипетської — міністер Бутрос Ґгалі, і ізраїльської — Шмуль Тамір, перенесли дебати на публічний форум. Обидва вони на пресовій конференції завдали собі труду, щоб якнайсильніше підкреслити розходження між їхніми позиціями. Головною кісткою незгоди під теперішню пору є Єрусалим. Єгипетський представник вимагає, щоб ізраїльські війська вийшли звідти й частина міста була передана під суверенність арабів, а жидівський представник наголошує, що „Єрусалим був столицею жидів тисячі років перед тим, заки взагалі були столиці інших народів, і такою столицею залишиться назавжди".

ПАРИЗЬКИЙ ЩОДЕННИК „ЛЄ МОНД" повідомляє, що дві сильні радіостанції, розміщені десь поблизу Ірану, передають постійно інформації і заклики до іранського народу. „Лє Монд" припускає, що ті радіостанції приміщені в Іраку. Обидві станції підтримують останнього прем'єра Ірану, покликаного ще заки аятолла Хомейні перебрав владу, і часто цитують звернення Шапура Бахтіяра. Колишній прем'єр Бахтіяр уважає себе останнім леґальним прем'єром Ірану і не скриває своїх заходів для усунення Хомейні та перебрання влади. Частина змовників у Ірані, яких виявлено останнім часом, працювала з Бахтіяром або підтримувала його претенсії.

СОВЄТСЬКИЙ ПЛЯН ЖНИВ 1980 року передбачав збір урожаю в 1980 році — 235 мільйонів тонн збіжжя, одначе погода не випала згідно з наміченим пляном, тому і виконання пляну не буде таке, як передбачено совєтськими плянувальниками. Все таки цьогорічні жнива в Совєтському Союзі будуть кращі від пересічних, що дасть Москві змогу поліпшити свій стан і на інших відтинках господарського життя. Минулого року (1979) жнива дали тільки 179 мільйонів тонн, що й стало причиною поважних недотягнень у цілій економіці країни.

О. МЕШКО ПРО СМЕРТЬ М. МЕЛЬНИКА

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Шляхами українського самвидаву сюди дісталася заява Оксани Мешко, члена Української Групи „Гельсінкі", присвячена українському історикові М. Мельникові, якого органи КҐБ довели до передчасної смерти 9-го березня 1979 року. З огляду на важливість цього документу, нижче публікуємо його повний текст:

„Україно!..все одно, я проллюся крапелькою крові на твоє священне знамено"

Василь Симоненко

ЗАМІСТЬ НЕКРОЛОГА

Пам'яті товариша и собрата нашого українського несусвітнього безталання, жертві властей — (як вони не іменувалися б, чи урядовцями санкцій порушень конституційних прав громадянина, оперативним нарядом КҐБ, чи людьми-функцією), Михайлові Мельнику наше надгробне слово.

Ми виголошуємо його не біля труни-могили, бо друзям, товаришам і знайомим брутальністю заходів КҐБ було перешкоджено попрощатися востаннє з тілом небіжчика — не дозволили кинути дружньою рукою навіть грудку мерзлої землі в передчасну домовину зацькованого, переслідуваного молодого історика, колишнього аспіранта, Михайла Мельника.

Протягом семи років він так багато зазнав від надмірних „піклувань" попечителів негласного нагляду, „праведних миролюбців", про що висловив у своєму вірші: „...Я твоє дитя, Україно, дай мені хліба! Я твоя іскра сучасність — не гаси мене. Я твій пагінець — майбутнє".

Немов відчуваючи безсловний свій кінець у глухій німотині, висловив свої думки віршем:

„— Ти сам
— не зовсім сам.
І божеволію й конаю,
Але і п'яді не віддам
Своїх позицій, що займаю.
Мої позиції такі,
Що їх не вирве домовина.
Це почуття святі палкі
До Батьківщини і людини."

Протестуючи проти жорстокости тоталітарного режиму він писав:

„Життя і буття і процес.
Людина — це Бог, а не
гвинтик.
І то не процес, а ексцес,
Коли йдуть людину вбити"

Напередодні Міжнародного дня жінки після проведення нічної доби погромницького трусу в його оселі оперативним нарядом КҐБ УССР, Михайло Мельник закінчив життя самогубством у своїй хаті в селі Погреби Київської области, залишивши дружину Галю з двома дітками шкільного і дошкільного віку — Оксанку і Донну.

Людину вбито. Весь його літературний доробок вилучено, як антирадянський, націоналістичний, а значить, шкідливий.

Праця його пера — це була єдина відпруга і втіха його обкраденого життя. Виключений з аспірантури за два місяці до закінчення, а пізніше позбавлений (неофіційно) права на педагогічну працю, українському „парію" Михайлові Мельнику довелося заробляти собі на хліб чорноробом і нічним сторожем.

Проте він не лишився байдужим до громадського та суспільного життя — свої критичні зауваження, виклади думок з тих чи інших актуальних питань пересилав до різних редакцій української преси. Зокрема, чимало приділив уваги питанням: 1) нової Радянської конституції; 2) забороні вла

(Закінчення на стор. 4)

Конґресмен Гайд з Чікаґо виступив в обороні Ю. Шухевича

Конгресмен Генрі Гайд

Чікаґо, Ілл. — За старанням Головної Управи Об'єднання Жінок ОЧСУ, особливо її голови мґра Уляни Целевич-Стецюк, конґресмен Генрі Гайд, республіканець з Ілліной, виступив у Конґресі ЗСА з окремою резолюцією в обороні Юрія Шухевича, сина Головного Командира УПА Романа Шухевича — Тараса Чупринки.

У резолюції, яку підписав конґресмен Гайд і 24 інші конґресмени, говориться, що американські громадяни українського походження в стейті Ілліной висловлюють турботу про долю засудженого і засланого на Сибір Юрія Шухевича, просять Державний департамент і президента Картера, щоб вони доклали усіх зусиль для звільнення Шухевича з ув'язнення і просять Уряд ЗСА видати йому і його родині візу на переїзд і сталий побут в ЗСА.

В іншій резолюції, яка була прийнята на спеціяльній зустрічі громади з конґресменом Гайдом, зорганізованої Організаціями Українського Визвольного Фронту в Чікаґо, висловлюється прохання до президента Картера, щоб Уряд ЗСА розпочав переговори із Совєтським Союзом з метою звільнення Юрія Шухевича і надання йому права політичного азилю у З'єднаних Стейтах Америки.

Обидві резолюції, які включають також прохання про дозвіл на переїзд до ЗСА Оксани Попович, довголітнього в'язня совєтських концтаборів, конґресмен Гайд запрезентував в Конґресі, разом з підписами численних інших конґресменів, між якими видніють такі відомі прізвища, як Міллісент Фенвік, Гамілтон Фіш, мол., Едвард Дервінскі та інші.

Відповідний лист у цій справі конґресмени вислали до амбасадора СССР Анатолія Добриніна.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім ВШ Передплатникам „Свободи", що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик" тільки ті передплатники щоденника, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика". Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик", але ще не вислали такого замовлення і передплати, поміщуємо в цьому числі відповідний формуляр, що його можна вирізати і переслати виповненого разом з чеком передплати до Адміністрації „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P O Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сумніви в справі Гельсінкських угод

З уваги на заплянowану Мадридську конференцію цієї осени — в українській пресі в діяспорі та на зборах різних організацій порушується важливість тієї конференції.

Уряд ЗСА також приготовляється до активної участи в конференції, бож відомо, що на форумі Конгресу та на сторінках американської преси лунають голоси та різні суґестії в справі конечности перевірки становища Уряду ЗСА щодо Гельсінкських угод. Причиною цього загального заворушення є не тільки факт, що совєтський уряд поголовно порушує усі постанови Заключного акту Гельсінкських угод, але щоважливіше, що ці угоди санкціонували совєтське загарбання країн Східньої і Середньої Евроли.

У республіканському таборі Роналда Реґена дались почути навіть конкретні голоси у цій справі, щоб ЗСА відтягнули свій підпис під Гельсінкськими угодами. Одначе, по протилежному боці чути голоси, що Америка повинна використати всі дані можливості Гельсінкського договору. Урядова американська Гельсінкська комісія під проводом конгресмена Данте Фассела вже давно прийшла до переконання, що підписуючи цей договір, Москва мала на меті виключно свої політичні користі, а саме визнання її політичних кордонів, а зокрема, щоб ці збройно поширені совєтські кордони визнала Америка й Канада.

Обидва ці підходи до важливости Гельсінкських угод мають мериторичну вартість. Сам факт, що в СССР існує п'ять Гельсінкських груп (московська, українська, литовська, вірменська і грузинська) має певне пропаґандивне, а навіть і практичне значення. Вправді, Українська Гельсінкська група майже в цілості зруйнована, бо з арештуванням Оксани Мешко єдиними членами Української Гельсінкської групи на „волі" в Україні лишилися Іван Кандиба, Стефанія Шабатура, і Світлана Кириленко, а решта всі в тюрмах і концтаборах.

Недавно ряд дисидентів із СССР і сателітів зізнавав перед Гельсінкською комісією у Вашінґтоні і хоча їхні висновки стверджували, що Гельсінкські угоди не мають найменшого ефекту на стан національних і людських прав в СССР, то все ж таки матеріяли, зібрані Гельсінкськими групами, викривають дії московсько-комуністичної тиранії.

Усе ж таки, на нашу думку, Америка повинна на власну руку подати свою інтерпретацію Гельсінкських угод, визнаючи леґальність Гельсінкських груп в Росії, Україні, Литві, Вірменії і Грузії і в сателітних країнах, а заразом навіть однобічно відкинути всі політичні прерогативи, які Москва включила в Гельсінкський акт, який всі західні уряди наївно й безкритично прийняли на свою власну шкоду.

Зростає загроза Єгиптові

Зовсім несподівано єгипетський уряд запропонував знову відкласти перервані перед тим з його почину розмови з Ізраїлем у справі автономії для ізраїльських палестинців. Причиною мало б бути, що єгипетський головний делеґат на ці розмови міністер Бутрос Ґалі перешкоджений. Одначе інші джерела подають, що тут причини поважні, політичного характеру. В міжнародній пресі появляється щораз більше голосів про намагання Москви покарати Єгипет за прогнання совєтських дорадників 1974 року.

Дня 1-го травня в Тріполі, столиці Лівії, Кадаффі, фактичний володар Лівії, виголосив палку промову до тисяч мохаммедан, у якій накликував єгипетську армію, щоб вона скинула президента Садата. Недавно в Лівії подано офіційне повідомлення, що уряд приступив до побудови „оборонної стіни" на єгипетському кордоні коштами понад три більйони долярів, яка мала б захищати Лівію перед небезпекою єгипетського нападу. Ближчі інформації про ту „найдорожчу в світі стіну", яка тягнутиметься 187 миль від Середземного моря аж до великої оази Джабавб вздовж єгипетської границі, виявляють, що йдеться не про стіну, а про систему мілітарних споруд, які однаково можуть служити обороні, як і в наступі.

Ще в серпні минулого року Кадаффі повідомив, що з його наказу заміновані лівійські нафтові поля з огляду на небезпеку єгипетської агресії. У грудні 1979 року він виступив з офіційною пропозицією, щоб палестинські бойові групи атакували Єгипет знутра, зриваючи Суецький канал, нафтові споруди на півострові Синай, які недавно Ізраїль повернув Єгиптові, а в квітні цього року в часі повороту президента Садата на летовищі на островах Азорах, де літак Садата причалив для наповнення бензиною, мав бути приготований на нього атентат. Як може маленька під оглядом числа населення Лівія з 40,000 армією протиставитися 400,000 армії Єгипту? В тому то й ціла справа. Шеф генерального штабу єгипетських збройних сил ген. Абу Ґгазаляг повідомив, що на 40,000 вояків Лівія має 2,700 модерних танків, а тільки 600 людей для їхньої обслуги. Звідкись мала б прийти обслуга тих танків у часі евентуального конфлікту Єгипет-Лівія.

Оточуючи Єгипет, Москва методично включає усіх своїх сателітів у ті починання. Ще минулого року вона започаткувала підготову побудови трьох великих гребель на Нілі в Етіопії, які мали б наводнювати її великі безводні простори. Греблі в Белєс, Такецце і Діндер мали б зуживати значну частину тієї частини вод Нілу, яка перепливає через Етіопію. А Єгипет від сивої давнини і аж до сьогодні живе завдяки водам Нілу. Тож, якщо б Етіопія припинила його води — 85 відсотків води Нілу в Єгипті приходить з Етіопії, — то ясно, яка це була б велика загроза для Єгипту. Тому недавно президент Садат якнайбільш рішуче перестеріг Етіопію й заявив, що значніше поменшення дopливу води з Нілю, без якої понад 30 мільйонів єгиптян не можуть екзистувати, викличе війну. „Згідно з міжнародним законом і прийнятими в світі звичаями кожен нарід має право боротися за своє життя", — сказав Садат, — обговорюючи ту проблему.

З того ясно, що перед Єгиптом важливіші проблеми, як питання автономії для палестинських арабів, і тому він тим проблемам, розв'язка яких може рішати дальшу долю єгипетського народу, мусить у першу чергу присвячувати свою увагу й енергію.

Т.Т.

НЕПРАВДОПОДІБНЕ, АЛЕ ПРАВДИВЕ ЯВИЩЕ

Йдеться не про якісь нові виступи ісламських фанатиків у Ірані, ані зростаючий поворот до релігії в СССР, який підтинає найглибші основи комуністичної доктрини й совєтської державної системи, але якраз навпаки — про акції червоної Москви на різних відтинках релігійного життя.

Вже від довгого часу відомі заходи совєтських емісарів на відтинку світового православ'я. Де тільки можна Москва протискає на різні пости в світовому православ'ї своїх ставлеників, а коли не може таких, то ставить прихильних їй з тих чи інших причин, або прямо таких, що змушені виконувати її доручення.

Ще перед Другим Ватиканським Собором вона пробувала використати згідливу поставу Риму, і після Собору якийсь час їй здавалося, що вона зможе використати для своїх цілей екуменічний рух. Тепер же вона розвиває шумну пропаґанду про свободу релігії в СССР, а навіть про допомогу совєтського режиму релігійним установам, у першу чергу християнським.

Єрусалимський приклад

Здушуючи релігію в себе, переслідуючи віруючих і нищучи священнослужителів усіх релігій, з тактичних міркувань Москва вже давно вміла вдало поширювати ілюзії про свою позитивну поставу до релігійного життя. Одним з показових прикладів, і був великий маєток Російської Православної Церкви в Єрусалимі, певний час занедбаний Москвою після того, як вона перебрала його. З часом з очевидних міркувань „знайшлися" гроші й люди, які взялися відновити його стан і значення. Відбудовано й відчищено цю велику посілість, розбудовано обителі для священиків і монахів, поширено — і це для них найважливіше — влаштування для прийому й гостювання гостей, закордонних росіян і чужинців. І що більше зростала та ділянка праці російського осередку в Єрусалимі, то більше нових священиків і монахів прибувало туди. Не раз осередок російського православ'я в Єрусалимі ставав неначе амбасадою совєтської Росії. Поїздки до Москви його діячів, з-поміж священиків і з-поміж світських, приїзд спеціяльних висланників з СССР — були на денному порядку. Від якогось часу це трохи притихло, бо небажані для Москви очі, як видно, почали приглядатися до того, що „діється за манастирськими мурами".

Інтерв'ю

Москва намагається якнайстирливіше переконати хоч частину світової опінії про свободу релігії, про право кожного виконувати релігійні практики в СССР.

До цього вона вживає найбільше рафінованих засобів, маневрів, облуди, обману. В офіційному органі російського Товариства для культурних зв'язків з росіянами за кордоном „Голос родини", ч. 18, травень 1980, появилося велике інтерв'ю з архиєпископом Харкова й Богодухова Нікодимом. Ціллю того інтерв'ю є не тільки впроваджувати в блуд світову опінію, а зокрема росіян за кордоном про положення Церкви в СССР, але ще й полоскотати почування українців у світі, ось, мовляв, „наш" архиєпископ каже: „З повним правом можу твердити, що такі заяви, заяви про переслідування віруючих в СССР, не мають найменшої підстави. Свобода віроісповідання законно закріплена ще в Конституції СССР, прийнятій 1936 року (сталінській конституції). Мені невідомий ані один випадок, щоб переслідувано віруючих у Совєтському Союзі за їхні переконання або за виконування церковних обрядів. Очевидно, що було б багато справедливіше говорити про порушення тих прав у цілому ряді других країн. Противники детанту сіють брехню й дезінформацію, перекручуючи справжні причини подій в Афганістані й застрашують народи своїх країн „небезпекою із заходу".

Інша функція

Харківському архипастиреві замало його політичних заяв, спрямованих на ширення совєтської пропаґанди в світі, і очевидної брехні про положення Церкви в СССР, він ще виконує іншу функцію, а саме — накликує своїх „вітчизняників", розкинених по цілому світі, до вірности совєтській Росії: „Протягом кількох років, які я прожив в Буенос Айресі, я виразно зрозумів, що більшість з них живе спогадами про Батьківщину (Росію), любов'ю до неї. Навіть ті, хто не зрозумів або не прийняв соціялізму. Бож любов до Батьківщини є незнищимим почуванням. Людина, яка не любить Батьківщини, не може вважати себе повноцінною людиною" — закінчував свою бесіду архиєрей. А метою цього його виступу, а сокрема останніх точок є творити психічне й моральне підґрунтя для росіян допомагати й співпрацювати з органами СССР, бо це ж „батьківщина для всіх них без огляду на те, чи вони прийняли комунізм, а чи відкидають його".

Накінець декілька слів про автора інтерв'ю, архиєпископа Нікодима. В Ієрархії Російської Православної Церкви — це один з найвідданіших співробітників совєтського режиму, за що його нагороджують поїздками за кордон. Власне за це він отримав був пост екзарха Російської Православної Церкви в Арґентині, де він перебував декілька років і „навертав" росіян і взагалі православних вірити Совєтському Союзові. Засягом його діяльности була ціла Південна Америка, і по різних країнах він відбував поїздки. А чим він займався, то найкраще видно з відомого вже звіту Ради у справах культів при совєтському урядові, який дістався за кордон і був розповсюджений у пресі. В тому звіті архиєпископа Нікодима зачислено до владик, які „не проявляють особливої діяльности з метою поширити впливи православ'я серед населення".

Івана Савицька

Тримайте злодія за ноги...

(Підслухане)

Біля полудня задзвонив у дверях дзвінок, і я, заглянувши крізь „віконце", побачила високого, тоненького, мов квасолька, хлопця, з міцно кучерявим чубком і сильно „опаленим" личком.

— Чого тобі? — питаю хлопчика.

— Помити вам вікна, пані? Я мию професійно, швидко і дешево, як інші.

Пропозиція була начасі, бо крізь вікна моєї кімнати, правду кажучи, майже нічого не видно.

Вагаючись, питаю хлопця: — Хто ж тебе тут післав, і як ти знаєш, що в мене погані вікна?

— Я пробую навздогад, а в будинку, такому як ваш, вікон багато, і роботи тут не бракує. У мене сестра на четвертому поверсі, число дверей одинадцять, ідіть і спитайте, чи я професійний, чи ні.

Хлопчина років шістнадцять, гарний з лиця, чистенько вдягнений, з відром, щітками і дрючками чекав роботи, і я впустила його, щоб дати „дитині" заробити.

А мої вікна, (прости Боже гріха) аж чорні від копоту та бруду.

Робітник набрав води в своє пропадисти відро й стрибком метелика вискочив на підвіконня.

— Тримайсь, під милість Божу, а то, чого доброго, трапиться нам нещастя.

Хлопець мене не слухав. Однією рукою вхопивсь віконної рами, і цілий повис назовні, сягаючи щіткою в найдальший куточок вікна.

— Я професійний, пані, змалечку професійний, не бійтесь, прошу, не турбуйтесь, я знаю своє ремесло.

Для певності я вхопила хлопчика за ноги, мов дві квасольки, і так удвох ми мили моє вікно на всю ширину стіни, він щіткою, а я — тримаючи ноги.

Робота йшла блискавично. Все вже помите, чистеньке, виблискує дзеркальною свіжістю.

Шукаючи грошей, я ціла сховалася у пропадистій шафі, (тривало це пів секунди,) додала хлопчині „на соду", — і він пішов.

Пішов, а з ним мій годинник фірми „Льонжін", що лежав на столі під вікном.

І щойно тепер я повірила, що хлопець був „професійний", такий гарненький, такий, мов метелик, хлопець.

Нічого тут не порадиш. За мою легковірність і наївність прийшлося мені заплатити, а звісно, наука коштує, нічого немає задурно.

Під вечір я вийшла з кімнати. На клямці моїх дверей висів маленький пакетик, загорнений у стару газету. Розгорнувши пакет, я найшла мій золотий годинник.

Дрібним, невправним, кучерявим письмом було написано на картці: „Повертаю вам ваш годинник. Ви так по-материнськи тримали мене за ноги, що я не маю сумління вас обкрадати. Нік."

Із совєтського калейдоскопу

● Останньо на сторінках совєтської преси можна вичитати про розхвалювання студентів — „героїв труда", які під час жнив, тобто тоді, коли починаються літні вакації і учням час на дозвілля, вони повинні свій „трудовий семестер" присвятити XXVI З'їздові партії КП СС, — як це зокрема зазначає київська „Радянська Україна".

Це вже третій рік підряд студенти „добровільно", не розраховуючи на ніяку заплату, виїжджають у села України, в цьому тільки з чотирьох районів вже виїхало аж 500 студентів, які „дали слово" зібрати на цьогорічних жнивах більше як 20,000 гектарів зернових і намолотити понад 50,000 тонн збіжжя.

● Цим разом і Львів заслужив собі на увагу, а зокрема цех здоров'я, в якому на протязі 30 років тут використовують відходи основного виробництва, виробляючи різні медичні препарати, такі як інсуліну, консервовану медичну жовч, адіорекрину тощо, ліки, які втішаються великим попитом.

І тому цей львівський цех здоров'я опинився у великих... ласках, бож його відзначено аж званням... комуністичного.

● Ось ще в березні 1978 року збудовано дев'ятиповерховий гуртожиток — „сьоме чудо" совєтської архітектури для працівників культури Одеси. Але зразу завважену у ньому ряд недоліків, і заплянowано їх поправити. Бож, — пише київська газета „Культура і Життя" не працював у ньому вантажопасажирський ліфт, не підключено газ на кухнях, не працювала вентиляційна система...

Пройшли місяці, але все закінчилося на „солодкій обіцянці"; — нарікає дописувач цієї новинки, навіть не прийшов дозвіл на... включення газу. Але жити тут... нічого, — глузує дописувач, — бож на дев'ятому поверсі небезпеки від вогню немає, бо так укладено покрівлю, що вона „добряче протікає" і „дощі працюють за пожежників". Але на нижчих поверхах — „скрутніше".

„В кімнатах, як почнеться готувати страву, починають диміти проводи, не розраховані на значне навантаження електричними плитками; і вони так наповнюються димом, що доводиться самим гасити вогонь".

Оце тобі і гаразди у совєтському хмарочосі!

Володимир Мацьків

РОЛЯ МУЗЕЇВ У ВИХОВАННІ МОЛОДІ

Часи, в яких живемо, різняться від давніших в багатьох його видах. Це виразно позначається в українській спільноті поза рідною землею. У школах українознавства щораз менше українських дітей. Поважно зменшилося їхнє число і в наших парохіяльних школах. (Наприклад: у школі св. Миколая у Филядельфії вчилось 10-12 років тому коло 250 дітей, а тепер не більше, як 7-8). Старша молодь не радо одружується, або взагалі відказується від подружжя. Наші церкви щораз більше порожніють, а коли там бувають люди, то це переважно старші. Молодь щораз більше відрікається рідної мови та зв'язків із рідною спільнотою. Тому конечно на потребу звернути куди більшу увагу на справи виховання нашого молодого покоління та шукати арґументів, які переконували б наших молодих наслідників. Про один з тих арґументів хочемо тут дещо сказати.

Живучи у більших містах, ми маємо змогу доволі часто бачити різні, не раз і величаві музеї, звичайно у центрах міст. Багато людей, а то й українців, їх оглядає й подивляє. Там можна бачити пам'ятки, що вказують на історичний розвиток народу чи держави, експонати окремих періодів історії, його культуру та шляхи її розвитку і все це, що створив цей нарід чи держава на протязі часу свого існування.

У музеях зберігаються такі докази, яких заперечити ніяк не можна, бо вони промовляють своєю переконливою мовою і арґументами.

Тому не диво, що музеї втішаються великою опікою державних та громадських чинників та не меншим зацікавленням усіх громадян і є одним з дуже важливих і незаступних виховних чинників.

Та так уже склалось, що лиха доля вигнала нас з рідної землі і ми опинились серед чужих народів, які нас мало або взагалі не знають, та й не дуже хочуть знати. Наші діти та наша молодь виставлені на дуже сильний вплив чужого оточення, чужої школи, чужого середовища і тому не диво, що ці чинники не залишаються без впливу. Наше громадське і культурне життя, в порівнянні до того, що оточує нас, є доволі слабе та немічне і його вплив на нашу молодь невистачальний.

Щоб допомогти нашим молодим поколінням виховатися в національному дусі, що хоронив би їх від затрати того первня нашої душі, що його одержало це покоління від своїх предків, треба таких допоміжних чинників, які діяли б сильно і переконливо на молоде покоління. Одним з таких переконливих чинників є національний музей. Вплив такого музею у національному вихованні можна б порівняти з впливом церкви у релігійному вихованні.

Тому не диво, що в новіших часах чуємо щораз частіше голоси про потребу організування музеїв.

Вправді, український нарід створив поза рідною землею кілька невеликих, але дуже вартісних музеїв, як, наприклад; в Ню Йорку, Стемфорді, Бавнд Бруку, Чікаґо, Клівленді, Вінніпеґу, Римі, але не всі наші діти і молодь можуть із них користати та й дотепер ми не бачили якоїсь більшої акції, щоб приєднати глядачів до цих музеїв, а перш за все молоді. А це велика шкода.

У добре влаштованому музею молодь могла б побачити пам'ятки з нашої минувшини, чи важливіші докази нашої тисячолітньої культури і це частинно нівечило б ті впливи, що їх втискає в душі наших дітей чуже середовище і чужа школа.

Музейні експонати є незвичайно переконливими арґументами, яким не можна повірити і яких не можна заперечити, чи зле зрозуміти.

Тому дуже потрібно, щоб українські музеї були в усіх більших скупченнях української спільноти, а головно в Ню Йорку, Філядельфії та інших більших містах. Може було б доцільно, щоб до великих міст перенесено музеї з таких місцевостей, до яких доступ для дітей і молоді утруднений.

(Закінчення на стор. 4)

Іван Головінський

ХАРКІВСЬКА ГРУПА ПСИХОЛОГІВ ТА ЇХНЄ НАУКОВЕ ЗНАЧЕННЯ

(2)

У своїй праці на темузорового думання В.П. Зінченко твердив, що зорове думання можна схарактеризувати, як діяльність, в наслідок якої повстають нові уяви і творяться нові зорові форми.

Послуговуючись у своїх дослідах електро-енсефалографом та іншими фізіологічними помірами, Зінченко вказує на те, що світосприймання включає наступні фази: 1. змислове копіювання, яке триває від 250 до 300 міллісекунд; 2. образову пам'ять. Ця фаза характеристична тим, що затримане змислове копіювання на 30 до 50 міллісекунд попадає в центральну частину зорової системи у формі залишок або слідів стимулу; 3. короткотривалу пам'ять, від 30 секунд до двох хвилин; 4. довготривалу пам'ять.

Зінченко рівнож досліджував співвідношення зорового світосприймання до розв'язування розумових проблем. На основі фіксації і аналізи руху очей під час розв'язування проблем Зінченко висловив припущення, що є дві фази неврологічно-рухової діяльности очей. Першу фазу загального руху очей можна завважити тоді, коли формується загальна уява про проблему. В другій фазі розв'язування проблеми руху очей є більше обмежені.

Аналіза явищ і подій включає змислові аналізатори, сполучення синапсів (синапси — мікроскопічні спеціялізовані утвори, через які передаються нервові збудження), як рівнож топологічні, динамічні та молекулярні властивості мозкової кори.

Т. П. Зінченко (1970) у своїй праці запропонував сім чинників, які впливають на аналізу явищ і подій. Ті чинники є: число елементів, включених в інформаційне поле; число елементів, які мають беспосереднє відношення до розв'язання проблеми; структура інформаційного поля; росташування елементів на просторі поля інформації; різнородність елементів; структура критичних складників; складність завдання, яке треба виконати.

Досліди над питоменностями світосприймання, як також над аналізою явищ і подій є основною передумовою до зрозуміння пам'яті людини. Пам'ять є такою складовою частиною нашої психіки, що без неї неможливо уявити собі розвиток нашої цивілізації. Тільки пам'ять в'яже минуле з сучасним та уможливлює нам творити культурні, мистецькі і наукові цінності. Процес пам'яті людини від найдавніших часів по сьогодні цікавив філософів, психологів, фізіологів і неврологів.

В сучасному завважуємо три різнородні підходи до студіювання пам'яті: біо-хемічний, невро-фізіологічний і психологічний. Одначе жодні із тих дослідів самі по собі не можуть розв'язати повністю таємниць пам'яті, яка переходить межу часу і простору.

Для кращого розуміння, як працює пам'ять, конечно потрібно співпраці учених різних ділянок науки. Поважний вклад у психологічні досліди пам'яті дав Петро Іванович Зінченко (народжений 1903 року, помер 1969 р.).

Зінченко почав свою наукову працю на катедрі психології Харківського університету ім. Григорія Сковороди. За його почином була зорганізована катедра психології і психологічна лябораторія. В останній час своєї наукової діяльности (1961-1969), будучи професором катедри психології Харківського університету, Зінченко значно розширив засяг дослідів, зв'язаних як з традиційними, так і з новими актуальними проблемами пам'яті.

На 18-му міжнародному конґресі психології (1966) проблемам пам'яті було присвячено три симпозіюми. Організатором і модератором одного із симпозіюмів п.н. „Пам'ять і діяльність" був П. І. Зінченко. В психології пам'яті він опрацював нову самостійну проблему підсвідомої пам'яті та залишив по собі поважну наукову спадщину.

Деякі з американських дослідників, наприклад, Броадбент, Баумайстер чи Елліс, уважали, що є окремі механізми короткотривалої і довготривалої пам'яті. Психологи Харківського університету Середа і Снопик піддали сумнівам твердження Броадбента й інших про два механізми пам'яті й запропонували думку, що існує один фізіологічний механізм для короткотривалої і довготривалої пам'яті.

Згідно з твердженням Середи і Снопика (1970), короткотривала пам'ять клясифікує матеріяли відносно змислових характеристик у той час, коли довготривала пам'ять клясифікує цей сам матеріял згідно із його символічно-абстрактними прикметами. Середа і Снопик дальше вказують, що з психологічної точки погляду запам'ятовування — це не просто слід того, що було, але передусім умова реалізації того, що буде.

Говорячи про вклад українських харківських психологів у різні ділянки психологічної науки, слід також звернути увагу на те, що багато із них сьогодні працюють поза межами України. Наприклад, О. В. Запорожець є професором Московського університету і директором Науково-дослідчого Інституту Дошкільного Виховання Совєтської Академії Педагогічних Наук.

Василь Петрович Зінченко, правдоподібно, син Петра Івановича Зінченка, про якого була мова раніше, є професором Московського університету. Т. П. Зінченко — професор Ленінградського університету.

Як бачимо, українські науковці в Совєтському Союзі не тільки не мають змоги друкувати свої праці українською мовою, але силою обставин змушені працювати поза межами України.

(Кінець)

В Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

ської Національної Організаії в ЗСА, і д-р Б. А. Зікрія, Коледж лікарів і хірургів, Колюмбійський університет, який репрезентував найновішу поневолену країну — Афганістан.

Останній промовець гостро засудив Совєтський Союз за поголовні вбивства афганського народу, за позбавлення волі понад сто тисяч афганців, які караються в тюрмах, та понад мільйон втікачів. Він закликав до об'єднання всіх поневолених націй в один антисовєтський фронт.

Читання спеціяльних проклямацій виконали: проклямація Президента Картера — Доріс Нойгебавер (Німеччина); проклямація губернатора Кері Сільвія Боґдановіч (Латвія) і проклямація посадника Кача — Адріяна Манта (Румунія). Марія Душник відчитала листа з Білого Дому до Г. Угліха.

У мистецькій програмі, яку вела Фредеріка Таннер (Естонія), виступали кілька танцювальних груп, одна вокальна група та деякі солісти. Танцювальні групи були: українська, китайська, естонська; солістка-туркестанка і вокальна група румунська. Танцювальною групою СУМ-А з Йонкерсу, Н.Й., керував В. Уздейчук; сольо в „Гопаці" танцював молодий Уздейчук при грі на акордеоні Степана Щербія. Ці виступи глядачі зустріли бурхливими оплесками та їх показано цієї ж неділі на телебаченні на каналі 4 о 6-ій години вечора. Далі виступила румунська молодеча вокальна група — диригент — Мігай Йонеску; туркестанська танечниця Перуз Джанатан при акомпаньяменті Кемаля і Бату; Китайська танцювальна студія під проводом Бібіяни Шієг; Естонська танцювальна група з Лонг Айленду під керівництвом Раунд Йокс.

П. Угліх вручив відзнаку Поневолених Націй заступникові губернатора Маріо Куомо; докторам — К. С. Донну та І. Дочеву. Рівнож п-ні Гельга Озолінс (Латвія) вручила М. Куомо китицю рож. Резолюції відчитав д-р Едвард Рубель (Естонія).

Між українськими учасниками були: мгр Іван Базарко, адміністативний директор УККА; д-р Володимир Душник (Екзекутива УККА), інж. Михайло Шпонтак, голова Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, який є теж містоголовою Комітету Поневолених Націй у Ню Йорку; д-р Олександер Соколишин, пресовий референт Комітету Поневолених Націй; Корнель Василик, голова Осередку СУМА в Ню Йорку, який прибув з групою сумівців; ред. Олекса Калиник (СВУ) та інші.

Наприкінці програми проголошено, що в неділю 20-го липня ц.р. відбудеться програма відзначення „Тижня Поневолених Націй" під Статуєю Свободи, зорганізована Американцями для Звільнення Поневолених Націй під проводом Валентини Калиник.

Також в неділю 20-го липня 1980 опівдні відбудеться протест-демонстрація проти Московської Олімпіяди на Іст 67-ій вулиці в Ню Йорку, яку влаштовує понад 50 американських і етнічних організацій.

Нюйоркський популярний щоденник „Нюз Ворлд" видрукував 12-сторінковий додаток до недільного видання, присвячений поневоленим націям. Між авторами є президент УККА проф. Лев Е. Добрянський та д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника".

Нюйоркський щоденник „Дейлі Нюз" подав довшу вістку про поневолені нації, а „Нюз Ворлд" помістив цілу сторінку ілюстрацій з програми відзначення Тижня Поневолених Націй включно з виступом танцювального ансамблю СУМ-А з Йонкерсу, Н.Й.

В МАЯМІ НА ФЛЬОРИДІ, як виглядає з інформацій місцевих поліційних чинників, знову почалися заворушення і виступи проти влади. У чорній дільниці Маямі виникли заколоти, у яких було прострелено двох поліціянтів і поранено 10 інших осіб. Заколоти почалися у тій самій дільниці, яка була зародком раніших заворушень в травні ц. р. Поліція вправді заперечує, що заколоти мали характер з-перед двох місяців, але з огляду на непередбачені можливості поліція наказала тимчасово ізолювати дільницю від інших частин міста, щоб не допустити до зорганізованих виступів.

МІЖ УРЯДОМ АЛЬЖИРУ і американською газовою компанією Ель Пазо Компані триває від якогось часу важка „психологічна" війна. Альжирський уряд домагається знову величезної підвишки на сконденсований газ, що його закуповує в Альжирі Ель Пазо Компані. Ель Пазо — одна з нечисленних компаній у світі, яка має в розпорядженні кораблі для транспорту сконденсованого аж до стану рідини газу. Це й зміцнює її позицію. Альжир, починаючи з 1978 року, коли розпочато конденсувати його газ при допомозі американської технології й улаштувань, 20-тикратно підніс ціну. Втрати, яких зазнає Альжир з огляду на брак відбору газу, він вирівнює при допомозі піднесених цін на нафтову ропу. Значить покищо обидві сторони є в такому положенні, що мусять шукати компромісу.

ПОВІДОМЛЕННЯ й ПОДЯКА

ДИРЕКЦІЯ СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО

подає до загального відома і висловлює подяку всім Меценатам, Членам-Фундаторам і Добродіям-Прихильникам, які в 1-му півріччі 1980 р. склали свої дари на цілі Інституту (в американських долярах):

		в 1-му півріччі 1980	склали раніше	декляровано
1	Д. Ільчишин, Вінніпеґ, Ман. (10,000.00 ка. дол.)	$ 8,634.86	$ 6,102.20	
2	Дм. Микитюк, Вінніпеґ, Ман. (1,000.00 Кан. Дол.)	867.30	36,000.00	
3	Й і А. Біловуси, Ст. Петерсбурґ, Фльор.	500.00	5,500.00	3,000.00
4	Я. і Є. Біловуси, Ютіка, Міч.	500.00	1,500.00	
5	Е. і С. Зиблікевичі, Марльтон, Н. Дж.	500.00	1,500.00	2,000.00
6	М. і В. Ценко, Філядельфія, Па.	500.00	1,000.00	
7	Р. Процик, Ню Брітейн, Конн.	500.00	500.00	
8	Ор. Карапінка, Піттсбурґ, Па.	500.00	100.00	
9	Ю. Карапінка, Морґентавн, В. Вірдж.	500.00	100.00	
10	В. Ірха, Ляґранж, Ілл.	350.00	1,000.00	
11	А. Гординський, Ірвінґтон, Н. Дж.	300.00	2,840.00	
12	Л. Заяць, Детройт, Міч.	250.00	1,890.00	
13	М. і Л. Онуферки, Філядельфія, Па.	250.00	250.00	500.00
14	М. і С. Біласи, Філядельфія, Па.	250.00		
15	В. Шиприкевич, Філядельфія, Па.	250.00		
16	В. Стефаняк, Джексон Гайтс, Н. Й.	250.00		
17	Ст. Беґей, Філядельфія, Па.	250.00		
18	К. Скумський, Філядельфія, Па.	250.00		
19	Е. і К. Зиблікевичі, Філядельфія, Па.	230.00	2,610.00	
20	Яр. Барр, Джексон Гайтс, Н. Й.	150.00	50.00	
21	В. Шот, Рочестер, Н. Й.	150.00	50.00	
22	В. Лотоцький, Ардмор, Па.	130.00	3,869.00	
23	В. Кострубяк, Філядельфія, Па.	100.00	2,500.00	
24	І. Левчук, Філядельфія, Па.	100.00		
25	о. Р. Москаль, Філядельфія, Па.	100.00		
26	Б. Гординський, Дрейк, Н. Дакота	100.00		
27	М. і К. Іванчуки, Воррен, Міч.	100.00		
28	Пр. Матійців, Найлс, Ілл.	100.00		
29	о. П. Боднар, Вудстак, Онтаріо	100.00		
30	М. Кушнір, Гемтремк, Міч.	100.00		
31	Коляда в січні та інші дари нижче сто дол.: По 52.00 дол. — В Засадний і М. Шавалюк; 50.00 дол. — Р. і А. Рудницькі, Детройт; по 25.00 дол. — А. Деркач, Воррен, М. Борецька, Ст. Петерсбурґ і П. Маринець, Піттсбурґ; 17.17 дол. — Ю. Луцький, Торонто; по 10.00 дол. — о. І. Кобат, Філядельфія і І. Журківський, Детройт.			
	Разом:	$ 266.17		
	Дари 1-го півріччя 1980 року:	$17,128.33	$67,361.20	$5,500.00

Варте окремої уваги в цьому списку те, що дари наших Меценатів, Фундаторів і Добродіїв з Вінніпеґу, Канада, досягли досі суми 53,267.75 амер. долярів та й ще з заповідженням дальших поважних посилок. Своїми дотеперішніми дарами, Вінніпеґ підсилив свою позицію першуна в даруваннях на різні потреби нашого Інституту, випередивши, у відносно короткому часі навіть Філядельфію з її дотеперішніми 26,537.00 ам. дол.

На знимці південна і західня (скосом) стіни будинку Інституту

Повідомляємо, що наш Інститут став у міжчасі власником півтори-акрового парку, а серед нього 4-поверхового, 24-кімнатного будинку, що збудований 90 років тому з тесаного ясно-сірого каменя. Парк у якому переважають величезні червоні буки та кріслаті липи викликає помітне враження на всіх, хто побував досі в новій інститутській садибі. Вельможна Пані Гетьманівна Олена Скоропадська та її чоловік, Достойний Пан Людвик Отт, назвали садибу імпозантною, а ціле інститутське діло, включно з його видавничою продукцією, вартими всебічної підтримки — як рідкісне культурне надбання загально-українського значення.

Інститут заплатив готівкою дві третини ціни купна посілости. Решту належности за маєток у сумі 35 тисяч дол., як теж на витрати зв'язані з конечними ремонтними роботами та устаткуванням кімнат — довелося позичити, покищо на суму 40 тисяч дол. Будемо вдячні всім, хто допоможе нам цей фінансовий тягар облегшити.

Перенесення всього майна і канцелярії Інституту до нових приміщень ще повністю не завершене. Це станеться під час цього і наступного місяців.

Просимо спрямовувати листування і посилки на нову адресу:

W. K. LYPYNSKY EAST EUROPEAN RESEARCH INSTITUTE, INC.
469 Flamingo Street ■ Philadelphia, Pa. 19128

Філядельфія,
в липні 1980 р.

ДИРЕКЦІЯ
СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ
ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

З ФОРТ ЛОДЕРДЕЙЛУ НА ФЛОРИДІ виїхала спеціяльна експедиція, завданням якої є віднайти на Північному Атлантику затонутий пасажирський корабель Титанік. Експедиційний корабель не тільки вивінуваний наймодернішими технологічними апаратами, але також на ньому знаходяться спеціялісти від океанських глибин і пошуків за затонутими кораблями. Капітаном експедиційного корабля є Норман Галворсен.

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
трагічної смерти нашої наймолодшої сестри

бл. п. ІРИНИ
з РУДЕНСЬКИХ ДУДРА

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
у ПРОКАТЕДРАЛЬНІЙ ЦЕРКВІ в СТЕМФОРДІ, Конн.
у вівторок, 22 липня 1980 р., в год. 8-ій ранку.

Про молитви просить
РОДИНА

У 32-гу безмежно сумну і болючу річницю смерти нашого Найдорожчого і Незабутнього ТАТКА і ДІДУНЯ

СВ. П.
ВОЛОДИМИРА КОТОВИЧА

якого Тлінні Останки спочивають у Берхтесґадені (Баварія)
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ

в СУБОТУ, 19-го ЛИПНЯ 1980 р.
о год. 8-ій рано в церкві СВ. О. МИКОЛАЯ
при вул. 24-ій і Попляр у Філядельфії
Усіх Рідних, Друзів та Знайомих просять помолитися разом з нами за спокій душі Покійного

НАТАЛІЯ КОТОВИЧ І ІРЕНА СТАРОСОЛЬСЬКА — доні
Д-р ВОЛОДИМИР СТАРОСОЛЬСЬКИЙ — внук

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 16-го липня 1980 р. несподівано відійшла у Вічність на 56-му році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і СЕСТРА

бл. п.
ПЕЛАГІЯ ЗОХНЮК
з дому ПРОКОПЧУК

народжена на Гуцульщині

ПОХОРОН — в суботу, 19-го липня 1980 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку на цвинтар св. Івана у Квінсі, Н. Й.

Горем прибиті:

муж — ОЛЕКСАНДЕР
донька — ЯРОСЛАВА з мужем ДЕНИСОМ
сестра — АННА з мужем ВОЛОДИМИРОМ та дітьми
кузини — СТЕФАН, та ІВАН ПРОКОПЧУК
та Родини в Україні

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ

невіджалуваної смерти нашого Найдорожчого одинокого сина і брата

бл. п. МАРКА
ЛЮБОМИРА ГЕВРИКА

який загинув трагічно в автомобілевому випадку 19-го липня 1978 р. в Монтреалі.

Цією дорогою складаємо сердечну подяку Всім, хто допомагав нам в тяжкому горю і смутку.

Як нев'янучий вінок на його могилу складаємо 25.00 долярів на Пресфонд „Свободи".

мама — СТЕФАНІЯ
тато — ІВАН
сестри — ЛІДІЯ І МАРІЯ з чоловіком ЛЕВОМ ЧИРОВСЬКИМ та сином МАРКОМ

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕР БЛ.П. О.НЕДІЛЬКО

Ню Йорк, Н.Й. (УВАН). — У вівторок, 15-го липня ц.р., тут помер на 78-му році життя бл. п. Олександер Неділько, член Фундації Української Вільної Академії Наук, безкорисний працівник бібліотеки і архіву УВАН, колишній соліст Харківської опери, член церковного хору православного собору св. Володимира і активний церковний діяч.

Панахида буде відправлена в неділю, 20-го липня о 6-ій вечора в похоронному заведенні Петра Яреми на 7-ій вулиці. В понеділок о год. 9:30 рано в соборі св. Володимира буде відправлена Заупокійна Служба Божа, а потім похорон у Бавнд Бруку.

ПРОТИВНИКИ ТЕПЕРІШНЬОГО РЕЖИМУ В ЧІЛЕ виконали атентат на старшину чілійської армії генерала Роджера Вергара Кампоса, застреливши його з машинових крісів і його шофера. Згідно з інформаціями поліції чотири особи під'їхали до військового авта троком і обстріляли авто, у якому сиділи військовики, з машинових крісів. Ген. Кампос був на місці забитий, а шофер помер по дорозі до шпиталю. Атентатників втекли і їх розшукує поліція. В офіційному комунікаті армії говориться, що ген. Кампос був директором школи для вишколення військових розвідників. Вбивство високого військового старшини, — кажуть чілійські речники, — не траплялося досі, принаймні від часу перевороту і відсунення від влади лівого уряду президента Сальвадоре Альєнде.

ЗВІЛЬНЕНИЙ З УВ'ЯЗНЕННЯ В ІРАНІ Річард І. Квін, який разом з 52-ма іншими американськими дипломатами і працівниками амбасади перебував там від 4-го листопада 1979 року хворіє, згідно з опінією лікарів-спеціялістів, на множинну склерозу, що є хворобою центральної нервової системи. У Вашінгтоні державний секретар Едмунд Маскі заявив, що 28-річний віцеконсул Квін прибуде в короткі до Вашінгтону, де у військовому шпиталі Волтера Ріда його знову перевіряти-ме група американських спеціялістів.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ВІДБУЛАСЯ ВІЛЬНА ОЛІМПІЯДА 1980

Етібоко - Торонто, Онт. (О. Твардовський). — На сторінки історії вільного спортового руху вписано ще одну пам'ятну й знаменну дату: 4-го липня 1980 року. Цього дня в містечку Етібоко на передмісті Торонто на місцевому Олімпійському Сентеніял Стадіоні звилися в Канадське небо національні прапори — України, Литви, Латвії, Естонії й Вірменії, а лункі музичні акорди великої української духової оркестри сповістили про відкриття Першої на цьому континенті Вільної Олімпіяди.

Фінали Олімпіяди обернулися у велике й яскраве свято дружби представників згаданих народів, поневолених жорстоким російським „старшим братом", які спільно змагаються за визволення, вільність і незалежність своїх батьківщин.

Згадуючи про дружбу, ми не можемо не згадати цілий ряд канадських політичних і суспільних діячів, які виявили свою прихильність до наших спільних ідеалів і не тільки ввійшли до Почесного комітету, але багато з них взяло особисто участь у цій спортовій імпрезі.

З щиро прихильним словом виступив на відкритті Вільної Олімпіяди бригадир - генерал В. Д. Вітакер. Ця Вільна Олімпіяда, — сказав генерал, — була запланована далеко перед рішенням ЗСА і численних країн світу бойкотувати цьогорічну Олімпіяду в Москві і є найкращим доказом того, що бойкотувати Москву слід не тільки за чергову інвазію, цим разом Афганістану, але і особливо за те, що спортовці України, Литви, Латвії, Естонії, Вірменії і ряду інших поневолених Росією народів не можуть виступати на світових Олімпіядах самостійно.

Посол Прогресивно-консервативної партії Канади — Майкел Вілсон, який теж особисто виступив з короткою промовою на закритті, між іншим закликав продовжувати Вільну Олімпіяду в майбутньому аж до часу, коли спортовці поневолених Росією народів зможуть брати участь у світових Олімпіядах під своїми національними прапорами. Тисячі глядачів на трибунах стадіону і спортовці овацією прийняли виступ посла Вільсона.

У почесному комітеті Вільної Олімпіяди ще були: Віллім Дейвіс, прем'єр Провінції Онтаріо; Джозеф Кларк, недавній прем'єр Канади і лідер опозиції; Едвард Бродбент, лідер НДП; Флора МекДональд, посол; посол Стів Папроскі; Рубен Бетц, міністер Культури і Дозвілля; Леррі Ґросман, міністер Індустрії і Туризму; провінційні посли: д-р Стюарт Сміт, лідер опозиції; Ніколас Лелюк; Бернард Нюмен; і Денніс Флин, посадник Етібоко; голови консулятів: Литви — д-р Я. Змуйдінас; Латвії — д-р Е. Упенієкс; Естонії — І. Ґейнсор.

Збірна українців

Найчисленнішою на цій Олімпіяді була репрезентація України, що брала участь в змаганнях: легкої атлетики під проводом Данка Сушка; жіночої відбиванки під проводом Юлії Андрухів з Торонто і Дарії Твардовської з Нюарку; чоловічої відбиванки — провідники: Павло Келембет з Торонто й Олесь Терлецький з Чікаґо; копаного м'яча — провідники: Леонід Довгалюк і Гриць Ригайло; та кошиківки — провідник Л. Довгалюк.

Беручи під увагу можливості підготовки і обставини, виступ збірної українців треба уважати вдалим і успішним. Очевидно, Вільна Олімпіяда виявила деякі занедбані місця в окремих ділянках спорту, трапилися теж деякі помилки у рішеннях деяких провідників — головно у відбиванці — так в компілетуванні збірних, як і у веденні їх на самому турнірі, у висліді чого ці дружини не здобули належних їм кращих місць.

Підсумки виступів на Вільній Олімпіяді представників усіх чотирьох видів спорту повинні бути ґрунтовно проаналізовані й накреслені конкретні заходи до піднесення спортової майстерности. Не гаючи часу, треба зосередити серйозну увагу на підготові надійної спортової резерви, щоб на черговій Вільній Олімпіяді збірна українців могла мати кращі можливості на успіх.

В загальному підсумку збірна українців здобула 11 золотих, 9 срібних і 8 бронзових медалів. У цих же чотирьох видах спорту збірна литовців зайняла друге місце, відповідно — 10-9-7 медалів; збірна лотишів — 9-13-7; естонців — 0-0-4, і вірмен — 0-1-0 медалів. Виправдали надії наші чолові спортовці короліви спорту — легкоатлетики. Багатократно на на підвищенні переможців під блакитно - жовтим прапором визначні канадські, українські і балтійські особистості вручали медалі нашим переможцям, між якими були: Андрій Базюк, Петро Стасюк, Любомир Чамбул, Борис Чамбул, Дмитро Зарецький, Маріяна Левицька. В дружинових спортах збірна копаного м'яча в складі: І. Прокіпчук, А. Конський, М. Штефан, Я. Дичківський, С. Мельник, М. Сас, Т. Ригайло, А. Габа, Р. Стадник, М. Козак, Б. Тхорик, М. Тхорик, Т. Стадник (усі СТ „Україна" Торонто), В. Ткач, А. Бакун (УСВТ „Ч. Січ"), М. Глушко, Б. Куцина (СК СУМ „Крилаті", Йонкерс), І. Чижович (УСО „Тризуб", Філядельфія).

Срібні медалі в чоловічій відбиванці здобули: А. Олексюк, Р. Мицик, Р. Ткачук, Р. Макарушка, Ю. Куріца, Ю. Ткачук (усі УАСТ „Левн" Чікаґо), А. Кадикало, В. Дроздовський, Я. Лойовський, Г. Сабат (усі СТ „Україна", Торонто).

Бронзові медалі в жіночій відбиванці здобули: І. Дармохвал, П. Гол, Б. Каськів, Л. Тицька, Д. Твардовська (усі „Ч. Січ"), І. Завадівська, К. Оленчук (Пласт Клівленд), Ю. Андрухів, А. Мальована, З. Станко (СТ „Україна" Торонто).

Бронзові медалі в кошиківці: Б. Пелех, С. Гарас, Г. Долішний, П. Гарас, Е. Кулик, Ю. Пелех, В. Кордюк, М. Жук, П. Балабан, Б. Лисик, Я. Зарицький, Б. Петрик, П. Гоцко, М. Корчак (усі з Торонто й околиці).

Вільна Олімпіяда повинна дати поштовх українському спортові в ЗСА і Канаді допомогти прилучити до організованого спорту дальші сотні нашого юнацтва. Як показала ця велика міжнародна спортова імпреза, спорт не тільки може допомагати у вихованні української молоді на сильних духом і тілом громадян, але, більше і не менш важливо, через добре зорганізований спорт наша молодь може з великим успіхом поширювати визвольні ідеї нашого поневоленого народу, про що згадував сам ген. Вітакер і посол Вілсон. Це повинні мати на увазі наші суспільно - політичні діячі, які чомусь цього не добачують.

Вільна Олімпіяда стала надбанням історії, але ще довго добрим словом згадуватимуть її учасники, спортовці і глядачі (ці останні на жаль не дописали), які на протязі трьох днів побували на Сентеніял Стадіоні. Для усіх ця Олімпіяда стала святом спорту і молодости, святом і радісним святом співпраці представників п'яти поневолених червоною Росією народів, які проживають у ЗСА і Канаді. На закінчення належить згадати тих ділових і жертвенних українських спортових діячів, які так вправно провели програму змагань: Олександер Желтвай (організаційний референт УСЦАК) — координатор; Ігор Чума (член Управи УСЦАК), інформатор публічної системи на стадіоні; Тарас Бідяк — провідник кошиківкового турніру; Юрій Гуміловнч (ланковий УСЦАК) — провідник відбиванкового турніру; Т. Бідяк — координатор турніру копаного м'яча. З українських суддів на відбиванковому турнірі суддювали: Володимир Сточанський, А. Павлів і Р. Струганик.

В екзекутивному комітеті, головою якого був О. Качмарський (СУМ, Торонто), з українців працювали: В. Сушко — секретар, І. Перегінець — фінансовий, О. Желтвай — провідник спортової програми; О. Романишин, А. Бандера, О. Стеців, Л. Кваснице — комітет публічної інформації.

Крім українців в згаданих органах проводу Вільної Олімпіяди працювали десятки осіб балтійських народів і вірменів.

ТЕХНІЧНІ ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ ВІЛЬНОЇ ОЛІМПІЯДИ

Чоловіки

100 метрів
1. А. Базюк (Україна) — 11.05; 2. Ю. Кеніпс (Латвія) — 11.31; 3. Т. Кіджаскас (Литва) — 11.33

200 м
1. А. Базюк (У) — 22.65; 2. А. Мікельсонс (Лат.) — 22.68; 3. Т. Кіджаскас (Лит.) — 22.70

400 м
1. М. Шепарович (Україна) — 53.68; 2. Т. Кіджаскас (Лит.) — 53.70; 3. А. Бірзе (Лат.) — 54.00

800 м
1. А. Бірзе (Лят.) — 2.00.94; 2. Ю. Ізергаліс (Лат. — 2.01.34; 3. П. Неура (Литва) — 2.03.34

1500 м
1. М. Желтканіс (Латвія) — 4.04.33; 2. Г. Келмс (Латвія) — 4.10.03; 3. Д. Єгер (Литва) — 4.14.78

3000 м
1. М. Желтканіс (Латвія) — 8.31.52; 2. Р. Пауліне (Латвія) — 8.35.36; 3. Г. Келмс (Лат.) — 9.00.00

Штафета — 4 х 100 м
1. К. Замурс, А. Мікельсонс, А. Дзінтарс, Ю. Кеніпс (Латвія) — 45.57; 2. Я. Рунда, В. Сокольник, Д. Галайда, А. Базюк (Україна) — 46.09; 3. П. Неура, Г. Бардукас, А. Зиле, Т. Кіджаскас (Литва) — 49.02

Скок у височінь
1. Д. Зарецький (Україна) — 1.95 м; 2. Л. Озольс (Латвія) — 1.90; А. Ружицький (Україна) — 1.90

Скок у довжінь
1. П. Стасюк (Україна) — 7.03 м; 2. К. Фелепчук (Україна) — 6.79; 3. Ю. Лучків (Україна) — 6.15

Спис
1. І. Старр (Латвія) — 56.17 м; 2. Р. Стадник (Україна) — 47.41; 3. Р. Вессман (Естонія) — 43.73

Куля
1. Л. Чамбул (Україна) — 17.48 м; 2. Е. Петрус (Литва) — 12.00; 3. І. Старр (Лат.) — 12.00

Диск
1. Б. Чамбул (Україна) — 62.78 м; 2. А. Варкавскас (Литва) — 48.82; 3. Л. Чамбул (Укр.) — 47.40

Трискок
1. П. Стасюк (Україна) — 13.94 м; 2. К. Фелепчук (Україна) — 13.33; 3. Д. Зарецький (Укр.) — 12.56

Штафета 4 х 400 м
1. А. Базюк, Слинка, В. Король, М. Шепарович (Україна) — 3.34.75; 2. Г. Варсдукас, П. Неура, А. Кізвскас, А. Зиле (Литва) — 3.34.85; 3. А. Мікельсонс, Ю. Кеніпс, Ю. Езергаліс, А. Бірзе (Латвія) — 3.39.72

Жінки

100 метрів
1. В. Олека (Литва) — 13.14; 2. У. Перфецька (Україна) — 13.16; 3. Д. Олека (Литва) — 13.29

200 м
1. В. Олека (Литва) — 26.25; 2. Д. Олека (Лит.) — 27.03; 3. Р. Оренітас (Литва) — 27.27

400 м
1. В. Олека (Литва) — 1.02.31; 2. Д. Олека (Лит.) — 1.03.05; 3. Р. Оренітас (Лит.) — 1.03.56

800 м
1. Д. Валайтіс (Литва) — 2.26.31; 2. П. Данилишин (Україна) — 2.29.15; 3. А. Кріїса (Естонія) — 2.33.36

1500 м
1. Д. Валайтіс (Литва) — 5.03.59; 2. І. Езеркальнс (Латвія) — 5.41.34; 3. У. Жаровська (Україна) — 5.48.40

Штафета 4 х 100 м
1. Р. Мазелайте, Д. Олека, Р. Орснтас, В. Олека (Литва) — 53.05
2. М. Вартгольдс, А. Канкіс, Л. Прайс, С. Бадерс (Латвія) — 54.91
3. І. Баган, В. Борисенко, Н. Мигаль, У. Перфецька (Україна) — 56.23

Скок у височінь
1. А. Канкіс (Лат.) — 1.56 м; 2. Д. Олека (Лит.) — 1.45; 3. А. Сумма (Естонія) — 1.45

Скок у довжінь
1. А. Канкіс (Лат.) — 4.89 м; 2. М. Вартгольдс (Лат.) — 4.87; 3. С. Бадерс (Лат.) — 4.83

Спис
1. М. Левицька (Україна) — 35.19 м; 2. Р. Мазелайте (Лит.) — 30.43; 3. К. Білунас (Лит.) — 28.19

Куля
1. Р. Мазелайте (Лит.) — 11.47 м; 2. Ю. Пакальнс (Латвія) — 10.79; 3. В. Олека (Лит.) — 10.17

Диск
1. Ю. Пакальнс (Лат.) — 31.10 м; 2. Л. Салдан (Україна) — 26.36; 3. М. Левицька (Україна) — 22.70

ВІДБИВАНКА

ЖІНОЧІ ДРУЖИНИ
Кінцевий показник таблиці турніру:
1. Литва — золота медаля
2. Латвія — срібна
3. Україна — бронзова
4. Естонія

ЧОЛОВІЧІ ДРУЖИНИ
1. Латвія — золота медаля
2. Україна — срібна
3. Естонія — бронзова
4. Литва

КОШИКІВКА

1. Литва — золота медаля
2. Латвія — срібна
3. Україна — бронзова
4. Естонія

КОПАНИЙ М'ЯЧ

1. Україна — золота мед. 3:1 точок 11:1 голів
2. Вірменія — срібна 3:1 точок 3:2 голів
3. Латвія — бронзова 0:4 точок 1:12 голів

На протязі трьох днів Вільної Олімпіяди значну увагу присвятила їй Торонтоська преса, що інформувала про причини, перебіг і висліди змагань. І так „Торонто Стар" з 4-го липня помістила довшу рецензію під наголовком „Іт'с Смол Консолейшин фор Борис". В цій статті Ал Сокол докладно насвітлив причини, чому відбувається Вільна Олімпіяда, та описав осяги визначного українського легкоатлета Бориса Чамбула, який входить до Олімпійської збірної Канади.

Ця ж газета в недільному виданні 6-го липня помістила дві статті „Невідомі нагороджують найкращих світу" про міжнародні плавацькі змагання, що відбувалися на цьому ж Олімпійському Комплексі в приміщенні Олімпіюм. В ній Ал Сокол влучно пов'язав ці плавацькі змагання з Вільною Олімпіядою і знову згадав про агресію комуністичної Росії, що спричинила бойкот Олімпіяди в Москві та влаштування Вільної Олімпіяди.

В другій статті „Фрі Олімпіяд міт Джемд" були подані інформації про перехід змагань і деякі вислідів легкоатлетики.

Інформації і вістки про перехід Олімпіяди подавали і інші торонтські газети, радіо і телевізія.

О.Мешко...

(Закінчення зі стор. 1)

стями відзначення жалобні дні 22-го травня, — дня перевозу тіла Кобзаря з Петербургу до Києва, — та переслідуванням, покаранням людей, що відважуються цього дня покласти квіти біля пам'ятника Шевченкові в Києві, Каневі, Одесі тощо; 3) протестував, надсилаючи свої заяви до редакцій газет з приводу арештів членів Групи „Гельсінкі" (Левка Лук'яненка) та засудження політичного підлнаглядного Василя Овсієнка, та багатьом іншим питанням.

Михайло Мельник був постійним кореспондентом і щирим симпатиком Української Громадської Групи „Гельсінкі" і руху за демократичні перетворення в УССР, беручи в ньому участь, подаючи свій вклад. Ця обставина і спричинилася до нестерпного тиску з боку органів КГБ.

Михайле, Друже! Ти довго змагався невтомно, шукаючи Правди і дружнього плеча в нерівній боротьбі.

Змучений вкрай безпідними пошуками Добра і Справедливости в жорстокій радянській дійсності, Ти відповів німим протестом, що голосною луною осуду й ганьби насильникам обізвеється в широкому світі серед чесних людей і поборників за Права Людини!

Але чи обізветься це відголосом в сумлінні твоїх нищих тяжких кривдників, що нехтують людським правом бути самим собою, плідно працювати, творити і примножувати культурні і матеріяльні надбання рідної землі, вільно дихати, жити нерозпізненими родинами?!

Твій протест проти порушення Прав Людини — акт самогубства — є актом виклику, що Ти кинув беззаконності, тоталітарним проявам; актом рівнозначним самоспаленню в захист земляків своїх, хто сьогодні ще живий і бореться, кого переслідують за переконання чи добродійність, за живе і чуле серце, за відвагу не коритися злу мінливому землі нашої многострадальної!

Нас душать сльози і невимовний жаль за тобою... Ми низько схиляємо голови перед тобою, Людино...

І відповідаємо за тебе на питання: „Чого ти жадаєш від людей?" — ЛЮБОВИ.

Земля тобі пером, друже Михайле!

12 березня 1979 року.

Оксана Мешко

Роля музеїв...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Було б дуже добре, щоб про такі справи подумали наші провідні чинники, а в першу чергу Шкільна Рада.

Теперішній час, тобто вакації, в якому діти та молодь мають багато вільного часу, а також і їхні батьки маючи вакації, могли б допомогти своїм молодим наслідникам переглянути хоча деякі наші музеї. Це дуже причинилося б до національного виховання та стало б поважною перешкодою до денаціоналізації.

Цих кілька думок даємо під розгляд нашим провідним і відповідальним чинникам, бо може статись і таке, що музеї будуть, але їх не буде кому оглядати і кому з них користати.